

Plan for naturmangfold, Ås kommune

Saksbehandler: Siri Gilbert

Saksnr.: 17/01048-18

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Klima- og miljøutvalg
Kommunestyret

Rådmannens innstilling:

1. Plan for naturmangfold i Ås kommune, datert 24.06.2019, der forklaring av begreper og oppdatering av kap. 1.1, 1.2, 4.1.3, 5.2 og 6.13 i tråd med rådmannens vurdering, vedtas.
2. Følgende endrede og nye tiltak, i tråd med rådmannens anbefaling gjøres i tiltakslisten, kap. 2.3:
 - a. Nytt 33: *Formidle kunnskap om verdien av kantsoner i jordbrukslandskapet, og om skjøtsel som fremmer det biologiske mangfoldet i slike kantsoner til aktører i landbruket og allmenheten, og ha oppdatert informasjon om skjøtsel av kantsoner lett tilgjengelig på kommunens nettsider.*
 - b. Nytt tiltak: *Formidle kunnskap om betydningen av større andel løvtrær i produksjonsskog for ivaretagelse av naturmangfold.*
 - c. Stryke tiltak 32: *"Informere grunneiere som forvalter naturområder om naturkvalitetene på deres eiendommer og hvilke tilskuddsordninger de kan benytte seg av."*
 - d. Revidert tiltak 3: *Utarbeide temakart om Naturmangfold i kommunen som skal ligge til grunn for rullering av kommuneplanen.*

Ås, 09.08.2019

Trine Christensen
Rådmann

Ellen Grepperud
Virksomhetsleder samfunnsutvikling

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Klima- og miljøutvalget
Kommunestyret

Vedlegg:

1. Saksutskrift Kommunestyret 08.05.2019 Plan for ivaretagelse av naturmangfold i Ås kommune - endelig behandling - Tilbakesendt
2. Plan for naturmangfold for Ås kommune datert 24.06.2019
3. Meldeplikt hogst Ås_vurdering

Ås kommune

Øvrige relevante dokumenter som ligger i saken:

Alle dokumenter på sak nr 17/01048 og 18/00586.

Høringsutkastet til planen, høringsuttalelsene i sin helhet og underlagsrapporter finnes på kommunens høringsside:

<https://www.as.kommune.no/plan-for-naturmangfold-paa-hoering.6186098-125470.html>

Saksbehandler sender vedtaket til:

Follo Landbrukskontor
Enhet for Kommunalteknikk

Saksutredning:

Sammendrag:

Plan for naturmangfold ble behandlet i kommunestyret 08.05.2019. Det ble vedtatt at saken sendes tilbake til rådmannen for vurdering av framsatte forslag.

Rådmannen har vurdert alle forslagene til endringer i planen, og anbefaler at planen vedtas med grunnlag i de vurderingene rådmannen har foretatt.

Fakta i saken:

Plan for naturmangfold ble behandlet i kommunestyret 08.05.2019. Det ble vedtatt at saken sendes tilbake til rådmannen for vurdering av framsatte forslag. Klima- og miljøutvalgets innstilling til kommunestyret og framsatte forslag i kommunestyret ble ikke realitetsbehandlet. Det ble ikke votert over framsatte forslag.

Klima- og miljøutvalgets punktvis innstilling og framsatte forslag i kommunestyret finnes i vedlagte protokoll, og blir gjennomgått under rådmannens vurdering.

Saksfremlegg som lå til grunn for politisk behandling av saken våren 2019, arkivsak-dok. 17/01048-14, legges til grunn for dette saksfremlegget, se vedlegg.

Vurdering:

I det følgende har rådmannen vurdert hvert enkelt forslag som ble fremmet som innstilling fra klima- og miljøutvalget, og som ble fremmet som forslag i kommunestyret.

Klima- og miljøutvalgs innstilling 09.04.2019:

Plan for naturmangfold i Ås kommune datert 29.03.2019 vedtas med følgende tillegg og endringer:

- 1. Nytt 33: Formidle kunnskap om verdien av kantsoner i jordbrukslandskapet, og om skjøtsel som fremmer det biologiske mangfoldet i slike kantsoner til aktører i landbruket og allmenheten, og ha oppdatert informasjon om skjøtsel av kantsoner lett tilgjengelig på kommunens nettsider.*

Vurdering: Opprettholdelse og skjøtsel av kantsoner i jordbrukslandskapet som fremmer biologisk mangfold er et viktig tiltak, spesielt for å sikre sammenheng mellom dyr og insekters leveområder. Kommunen, gjennom Follo landbrukskontor har en viktig rolle i formidling av oppdatert kunnskap på feltet og det foregår allerede arbeid på området. Rådmannen anbefaler at tiltaket endres til foreslåtte ordlyd.

Ås kommune

2. *Nytt tiltak: Formidle kunnskap om betydningen av større andel løvtrær i produksjonsskog for ivaretagelse av naturmangfold.*

Vurdering: Innblanding av løvtrær er et vesentlig bidrag for å øke biologisk mangfold i produksjonsskog. Rådmannen vurderer at kommunen har en viktig rolle i å formidle oppdatert kunnskap og gode metoder om temaet. Rådmannen anbefaler nytt tiltak i tråd med KMU's innstilling.

3. *Tillegg til tekst side 7 kap. 1.2: Ved rullering skal planen også reflektere den store andelen jordbruksareal, NMBU-parken og Breivoll.*

Vurdering: Rådmannen anbefaler at teksten endres i kap. 1.2, og at planen i større grad omtaler disse temaene når den rulleres.

4. *Tillegg i tiltak 26. Arealer skal prioriteres ut fra tetthet og spredningspotensiale, og med hensyn på verneområder og områder av høy biologisk verdi.*

Vurdering: Kommunen gjør i dag slike vurderinger når bekjempelse av fremmede arter gjennomføres. Dette står beskrevet i planens kap. 3.3 (s.13) og 9.4 (s.74). Fylkesmannen har ansvar for forvaltning av naturreservatene i kommunen. Grunneiere har ansvar for egen eiendom. Rådmannen anser at dette er tilstrekkelig belyst i planen og at det ikke er nødvendig å spesifisere i tiltakslisten.

5. *Ny tittel og innledning til kap. 5.2:
Hvorfor skal vi ta vare på naturmangfold?
I henhold til Konvensjonen om biologisk mangfold, har kommunen en plikt til å ta vare på naturmangfold grunnet naturens egenverdi. I tillegg er vi avhengige av naturmangfoldet og de økosystemtjenestene som det skaper*

Vurdering: Miljødirektoratet skriver på sine hjemmesider: «Formålet med Konvensjonen om biologisk mangfold er tredelt: å bevare det biologiske mangfoldet, sikre bærekraftig bruk av biologiske ressurser og en rimelig og rettferdig fordeling av fordelene som følger av utnyttelsen av genetiske ressurser.» Se også lovdata.no, konvensjonens artikkel 1.

I følge Store norske leksikon fokuserer konvensjonen på at «naturen skal komme menneskeheten til gode, og at økosystemer, arter og gener må brukes på en bærekraftig måte som ivaretar det biologiske mangfoldet på lang sikt.»

Rådmannen har således ikke funnet belegg for formuleringen i KMUs innstilling over. Rådmannen anbefaler derfor følgende formulering som innledning på kapitlet: «Naturen er selve livsgrunnlaget vårt, men den har også egenverdi.» Rådmannen anbefaler at overskriften til kap. 5.2 endres i tråd med KMU's innstilling.

Kommunestyrets behandling 08.05.2019:

Erik Wegge Bergvik (MDG) fremmet følgende forslag:

1. Fjerne «Vurdere å» fra tiltak 37, side 10. ~~37.Vurdere å ta inn naturmangfold med fokus på lokale tema i undervisning i skoleverket.~~

Ås kommune

Vurdering: Rådmannen har vurdert dette innspillet, som opprinnelig kom fra Fylkesmannen. Da ny læreplan for grunnskolen ikke er vedtatt enda, ønsker rådmannen å ha mulighet til å tilpasse kommunenes undervisningsopplegg iht. ny læreplan. Rådmannen anbefaler derfor at ordlyden i tiltaket opprettholdes.

2. Nytt tiltak under Strategi 2, side 10. *XX. Utarbeide og opprette en kommunal forskrift om meldeplikt ved hogst i natur- og friluftsområder med vesentlig verdi.*

Vurdering: Follo landbrukskontor har gjort en grundig vurdering av forslaget, se vedlegg til saken. Det er lite problemer knyttet til oppfølging av skogbruksloven i Ås kommune i dag, og ressursene som kreves for å forvalte meldeplikt kan bli betydelige. Rådmannen kan ikke se at innføring av meldeplikt er nødvendig for å holde kontroll med at lov om skogbruk blir fulgt i Ås kommune. Rådmannen anbefaler ikke å innføre meldeplikt for hogst i Ås kommune.

Hilde Kristin Marås (H) fremmet følgende forslag til tiltak:

29. *"Utarbeide kommunikasjonsstrategi for å bedre kunnskap om naturmangfold. Målgruppe: Innbyggere, politikere og grunneiere" Tas ut.*

Vurdering: Kap. 3.4 i planen beskriver status og potensial i kommunen når det gjelder informasjon, veiledning og formidling. Av denne gjennomgangen framgår det at det er mange tema og ulike målgrupper for informasjon og kommunikasjon om temaet naturmangfold. Det vil også være ulike tidspunkt det er hensiktsmessig å informere om ulike tema, samt i ulike kanaler. Kommunen utarbeider kommunikasjonsstrategier for viktige tema, der det er nødvendig med en koordinert og omforent plan for kommunikasjon. Rådmannen anser at en slik strategi for temaet naturmangfold vil gi kommunen en god plan for mer hensiktsmessig og målrettet kommunikasjon, og anbefaler at tiltaket opprettholdes.

32. *"Informere grunneiere som forvalter naturområder om naturkvalitetene på deres eiendommer og hvilke tilskuddsordninger de kan benytte seg av." Tas ut.*

Vurdering: Tiltaket ble tatt inn i planen som følge av innspill fra KMU i behandling av høringsforslaget. Rådmannen anser at tiltaket potensielt kan medføre mye arbeid, dersom det forventes at kommunen skal informere grunneiere enkeltvis om naturkvaliteter på deres eiendom. Fylkesmannen har dessuten gjennomført egne informasjonskampanjer om hule eiker og dammer rettet mot grunneiere som har disse verdiene på sin eiendom. Dette ligger videreført i tiltak 31. Follo landbrukskontor informerer om ulike tilskuddsordninger i landbruket på sine nettsider. Rådmannen mener hensikten med tiltak 32 er ivaretatt i gjeldende praksis og andre tiltak i planen, og anbefaler at tiltak 32 strykes.

36. *"Oppfordre kommunens innbyggere til å lage pollinatorvennlige hager". Tas ut.*

Vurdering: I planen ligger det inne ulike tiltak for å ivareta naturmangfold i landbruket. Rådmannen mener kommunens innbyggere også bør oppfordres til å ivareta naturmangfold. Rådmannen anbefaler derfor at tiltaket opprettholdes.

37. *Vurdere å ta inn naturmangfold med fokus på lokale tema i undervisningen i skoleverket". Tas ut.*

Ås kommune

Vurdering: Se punkt 1. over. Kommunen fikk i medvirkningsprosess rundt planen innspill fra elever om at de ønsket mer undervisning med fokus på naturverdier- og områder som er spesielle for Ås. Grunnet dette innspillet, samt lignende innspill fra fylkesmannen anbefaler rådmannen at tiltaket opprettholdes.

33. (foreslått av AP i KMU) "Formidle kunnskap om verdien av kantsoner i jordbrukslandskapet, og om skjøtsel som fremmer det biologiske mangfoldet i slike kantsoner til aktører i landbruket og allmenheten, og ha oppdatert informasjon om skjøtsel av kantsoner lett tilgjengelig på kommunens nettsider" endres til: Informasjon om skjøtsel av kantsoner skal være lett tilgjengelig på kommunens nettsider.

Nytt tiltak (foreslått av AP i KMU) "Formidle kunnskap om betydning av større andel løvtrær i produksjonsskog for ivaretagelse av naturmangfold." Tas ut.

Vurdering: Se rådmannens vurdering av KMUs innstilling, pkt. 1 og 2 over. Rådmannen anbefaler at tiltakene foreslått i KMUs innstilling opprettholdes.

Marit Hauken (Ap) fremmet følgende tillegg til innstillingens punkt 3:
«i kommunen» tas inn etter jordbruksareal.

Vurdering: Rådmannen anbefaler at den språklige klargjøringen tas inn.

Kristine Lien Skog (SV) fremmet følgende endringsforslag strategi 1 tiltak nr:
3. Utarbeide temakart om Naturmangfold i kommunen som skal ligge til grunn for rullering av kommuneplanene.

Vurdering: Temakart naturmangfold vil være ett av flere kunnskapsgrunnlag som vil ligge til grunn for vurdering av ulike hensyn i rullering av kommuneplanens arealdel. Rådmannen anbefaler derfor at den endrede formuleringen av tiltaket bør tas inn i planen.

Odd Vangen (Sp) fremmet følgende forslag:

1. Begrepet «grønnstruktur», som planleggere, utredere, politikere og publikum bør ha en felles forståelse for, bør defineres slik det er gjort i Natur for livet, Meld.St.14 2015-2016, punkt 2.3.8 Byer og tettsteder. Der defineres det som «Grønnstrukturen består blant annet av natur og grøntarealer som løkker, skogholt, parker, skolegårder, kirkegårder, turveier, idrettsanlegg, kolonihager og private hager, samt bekker, elver, vann og sjøområder.»

Vurdering: Begrepet grønnstruktur har ulike definisjoner i ulike sammenhenger, og er brukt på flere måter i plan for naturmangfold. Begrepet *grønnstruktur* er brukt i planens kap. 4.1, i tråd med definisjonen i Meld. St. 14 2015-2016, Natur for livet. Begrepet *grønn infrastruktur* er også benyttet i samme kapittel, i betydningen *arealer og landskapselementer med særlig betydning som leve- og forflytningsområder for arter eller viktige områder for sentrale økologiske prosesser*. I kap. 4.2.2 *Juridiske bindende virkemidler i kommuneplanens arealdel* er grønnstruktur omtalt som arealformål slik det er definert i plan- og bygningsloven.

Ås kommune

Rådmannen anbefaler at de ulike definisjonene av grønnstruktur samt grønn infrastruktur tas inn i tabellen «forklaring av begreper», s. 4 i planen, med følgende definisjoner, basert på Natur for livet, Plan- og bygningsloven, <http://www.miljokommune.no/> og NINA-rapport 1410 *Grønn infrastruktur. Landskapsøkologiske sammenhenger for å ta vare på naturmangfoldet*.

Grønnstruktur: Sammenhengen av store og små naturpregede områder i byer og tettsteder. Grønnstrukturen består blant annet av natur og grøntarealer som løkker, skogholt, parker, skolegårder, kirkegårder, turveier, idrettsanlegg, kolonihager og private hager, samt bekker, elver, vann og sjøområder.

Grønnstruktur, plan- og bygningsloven: Arealformål i arealplan, med underformål naturområder, turdrag, friområder og parker.

Grønn infrastruktur: Representerer arealer og landskapselementer med særlig betydning som leve- og forflytningsområder for arter eller viktige områder for sentrale økologiske prosesser.

For å få en beskrivelse i tråd med disse definisjonene og det faglige grunnlaget det vises til over, anbefaler rådmannen oppdatering av kap. 4.1.3 i planen, se vedlagte plan s. 17.

2. *til pkt 1.1 Formålet: Kommunen har i tillegg, tilsynsmyndighet i henhold til viktige særlover som «Jordlova» og «Lov om skogbruk».*

Vurdering: Rådmannen mener at den foreslåtte formuleringen er klargjørende, og anbefaler at den tas inn i teksten i kap. 1.1, til sist i 3. avsnitt.

3. *pkt.6.13. Jordlova. Her bør det i planen brukes samme definisjon som i Jordlova «De som har yrket sitt i landbruket», mens planen refererer til Jordlova som «alle som jobber i landbrukssektoren».*

Vurdering: Det er hensiktsmessig og klargjørende å benytte samme formulering som i jordlova. Rådmannen anbefaler at den språklige endringen gjøres i teksten, kap. 6.13.

4. *Nye tiltak: Formidle kunnskap til kommunens hageeiere om å «vente med å slå plener til etter kløverblomstring». Dette grunngis med at også vanlige beboere, ikke bare bønder og skogbrukere bør involveres i økt naturmangfold.*

Vurdering: Rådmannen mener alle innbyggere bør oppfordres til å bidra til å ivareta naturmangfold. Rådmannen anbefaler derfor at tiltaket 33 i planen opprettholdes: *Oppfordre kommunens innbyggere til å lage pollinatorvennlige hager.* I følge Artsdatabanken har hvitkløver blomstringstid i juni til september. Med bakgrunn i dette, anbefaler rådmannen at forslag til nytt tiltak ikke tas inn i planen.

Økonomiske konsekvenser:

Beskrevet i saksfremlegg datert 29.03.2019. Evt. endringer som følge av vurderinger i dette saksfremlegget vil ikke ha ytterligere økonomiske konsekvenser.

Ås kommune

Miljømessige konsekvenser:

Beskrevet i saksfremlegg datert 29.03.2019.

Alternativer:

1. Plan for naturmangfold, datert 24.06.2019 vedtas med følgende endringer:

Konklusjon med begrunnelse:

Plan for naturmangfold er oppdatert i tråd med rådmannens vurdering av KMU's innstilling og forslag i kommunestyrets behandling som går på endringer av tekst i planen. Dette gjelder oppdatert liste med forklaring av begreper, mindre endringer av kap. 1.1, 1.2, 4.1.3, 5.2 og 6.13. Oppdatert versjon av planen, datert 24.06.2019, er lagt ved saken.

Rådmannen har også vurdert hvert enkelt forslag til endringer i tiltakslisten i kap. 2.3. Det kan bli ytterligere endringer i tiltakslisten i den politiske behandlingen av planen. Rådmannens anbefaling til endring av tiltak er derfor ikke tatt inn i den reviderte planen datert 24.06.2019. Rådmannen vil oppdatere tiltakslisten, kap. 2.3 i planen i henhold til kommunestyrets vedtatte endringer.

Kan vedtaket påklages?

Nei.

Ikrafttredelse av vedtaket:

Umiddelbart.